

Dubai beach

I 1995 ble Jøssang spurt om han ville være med og starte opp kontorer i Beijing og Schekou i forbindelse med utbyggingen av Lufeng-feltet i Sør-Kinahavet. Det ville han, og livet som expats startet for ham og kona May.

– Tiden i Kina var nok den mest interessante tiden i mitt liv. Jøssang kaster et kjapt blikk på telefonene. De ligger stille.

– Vi har fått se kulturer som ikke er fulle av turister. Det oppleves som et privilegium, og det er herfra jeg har de beste minnene fra mitt yrkesaktive liv.

– Mr. Jising er mitt kinesiske navn. Det betyr lykke og makt, og jeg fikk det av venner i Kina, venner vi fremdeles har.

Over til Midt-Østen

I 2001 flyttet ekteparet Jøssang til Midt-Østen. Oppgaven hans var å vurdere forretningsmuligheter der. Han åpnet kontor i Abu Dhabi og Riyadh, og ble landsjef for både Emiratene og Saudi-Arabia.

– Vi bodde i Riyadh, og det var nok en større omveltning å komme dit for May enn for meg.

Han forteller om den gangen de satt i en drosje og ble stoppet av politiet.

De pekte på May fordi en hårløkk hadde kommet til syne utfor skautet.

– Men slik er det, og når en bare er innstilt på det, går det helt fint.

En av telefonene ringer, og Jøssang lar forretningene overta et par minutter. Så er han tilbake:

Den økende terrortrusselen mot turister i Saudi-Arabia gjorde at de flyttet til Abu Dhabi i 2004. Etter et år åpnet han Statoils kontor i Doha, og ble landsjef også for Qatar. Etter kort tid åpnet han Statoils hovedkontor for Midt-Østen, i Dubai.

– Dubai er møtestedet og forretningshovedstaden i Midt-Østen. Det er Midt-Østens Singapore, sier han.

Kvelden nærmer seg slutten, og det gjør også Jøssangs Midt-Østen eventyr. Til høsten vil han pensjonere seg, så nå skal forretninger avsluttes og videreføres slik at Kjetil Tonstad kan ta over.

– Det er med et visst vedmod jeg forlater Statoil og Midt-Østen. Jeg har jo investert mye av livet her. Men jeg har mye å glede meg til, som å reise på besøk til Kina. Jeg har en kamerat som bare venter på at jeg skal bli pensjonist, og det gjør May også, smiler Jøssang.

Nese for oljesøl

Kan hunder spore opp oljesøl under is? Statoil støtter et forskningsprosjekt som trener opp tre hunder til å gjøre akkurat det.

Eskil Eriksen og Gorm Kallestad, Scanpix (foto)

– Hunder er pålitelige under svært krevende feltforhold. De kan skanne store områder raskt, med marginalt logistikkbehov. Potensialet er åpenbart. Hunder kan lukte seg fram til kreftceller og til miljøgifter som PCB og PAH. Da kan de også lukte seg fram til oljesøl under is, sier Per Johan Brandvik, seniorforsker i forskningsstiftelsen SINTEF.

Per Johan Brandvik fra SINTEF trener hunden Tara opp til å lukte seg fram til oljesøl under is.

Med hund som hobby og oljevernberedskap i arktiske strøk som jobb, var det enkelt for Brandvik å komme opp med ideen om oljesnusende hunder. I nært samarbeid med MedNose, et selskap som spesialtrener hunder til å lukte seg fram til giftstoffer og kreftceller, jobber han nå med tre hunder for å se om dette lar seg gjøre.

I dagens forskning går mye ressurser med til testing og videreutvikling av elektronisk sniffestyr og radarer for å kunne oppdage oljesøl under is. I enkelte tilfeller kan dette utstyret ha sine begrensninger i de barske is- og temperaturforholdene i Arktis. Bruk av hunder kan være like effektivt og mindre sårbart mot vær og vind enn tung elektronikk.

Oljesnusingen på SINTEF og MedNose i Trondheim inngår i et større forskningsprosjekt støttet av Statoil og andre oljeselskap med ambisjoner i Arktis. Målet er å videreutvikle dagens oljevernberedskap til bruk i områder med is. Arktiske områder kan skjule enorme mengder olje og gass. Samtidig er miljøet svært sårbart. Da gjelder det å være godt forberedt, forklarer Hanne Greiff Johnsen, ansvarlig for Statoils forskning og utvikling innenfor oljevern.

– Hovedfokuset til Statoil er å hindre at oljesøl forekommer i områder med is. Samtidig må vi være i stand til å håndtere et utslipp i slike områder. Det er sentralt i våre ambisjoner om null skader på miljøet, sier Johnsen.

Isen skaper helt andre utfordringer for effektivt oljevern enn det vi er vant til fra norsk sokkel. Kulde gjør oljen seigere og tyngre, mens is begrenser muligheten for å samle opp olje med mekanisk utstyr. Isen gjør det også vanskeligere å oppdage og lokalisere et oljeutslipp. Det er disse utfordringene forskningsprosjektet arbeider med.

Målet for Statoils forskningsprosjekt for arktisk teknologi er å gjøre letevirksomhet, feltutvikling og drift miljømessig og bærekraftig forsvarlig hvor som helst i Arktis innen 2030. Miljøteknologi og oljevernberedskap er områder hvor Statoil jobber for øke kompetansen slik at ambisjonene kan oppfylles.